

Kong Trosteskjæg.

(Tysk eventyr.)

En konge hadde en datter som var over al maate vakker, men saa kry og stor paa det at aldrig nogen frier var god nok til hende. Hun viste bort den ene efter den andre og gjorde endda til nar av dem. Engang holdt kongen en stor fest, og til den indbød han alle unge og giftelystne mænd fra alle kanter. De blev stillet op i en lang række, efter stand og værdighet. Øverst stod alle kongerne, saa hertugerne, saa fyrsterne, saa grever og friherrer og tilslut en hel mængde adelsmænd. Saa blev kongsdatteren ført frem langs hele rækken; men alle sammen hadde hun noget at sige paa. En var for tyk: „Slik en øltønde!“ sa hun. En anden var for høi: „Slik en humlestang!“ Den tredje var ikke høi nok:

„For liten og for lav!
Ham skal vi ikke ha noget av!“

Den fjerde var ikke velvokset nok.

„Skak i ryggen!
Gaa med dig, styggen!“

Den femte var for blek: „Nei, se dødmandsfjæset!“ ropte hun. Den sjette var for rød: „Nei, se kalkunen!“ Og saaledes hadde hun et spitord til hver eneste en av dem. Men især gjorde hun sig lystig over en konge, som stod aller øverst, og som hadde en noget frembøiet hake. „Nei, se paa ham!“ ropte hun; „haken hans ligner et trosteneb!“ Siden blev denne kongen hetende kong Trosteskjeg.

Men da hendes far, den gamle kongen, saa at datteren hans bare holdt alle frierne for nar, saa blev han sint, og svor at hun skulde ta til brudgom den første fattigmanden som kom til døren for at tigge.

Et par dage efter kom en spillemand og gav sig til at spille under vinduet, for at tjene sig et par skilling. Da kongen hørte det, sa han: „Lat ham komme op!“ Spillemanden kom da ind, i sine skidne og fillete klær, sang for kongen og datteren hans, og da visen var ute, bad han om en liten gave. Da sa kongen: „Jeg likte din sang saa godt, at jeg vil give dig min datter til hustru.“ Prinsessen blev rent forfærdet; men kongen blev ved sit. „Jeg har svoret at give dig til den første tiggeren, og det vil jeg holde.“ Det hjalp ingenting, hvad hun sa imot; presten blev hentet, og prinsessen maatte staa brud med tiggeren, og det paa timen. Da det var gjort, sa kongen: „Nu er det selvsagt, skjønner du vel, at du som tiggerkone ikke kan bli længer her paa slottet; du maa følge din mand.“

Saa tok fattigmanden hende i haanden, og hun maatte gaa avsted med ham tilfots. Da de nu kom til en stor skog, spurte hun:

„Hvem eier den skog saa grøn og fin?“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, kjære vennen min!
Hadde ham du valgt, saa var den nu din.“

Da sukket kongsdatteren og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
kong Trosteskjeg var min egtemand.“

Saa kom de over en eng; da spurte hun igjen:

„Hvem eier den eng av blomster fuld!“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, mit kjære guld!
Dig med, hadde ham du vist dig huld!“

Da sukket kongsdatteren igjen og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
Kong Trosteskjeg var min egtemand.“

Saa kom de gjennom en stor by; da spurte hun igjen:

„Hvem eier den stad saa stor og gild!“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, min hustru snild!
Var han blevet din mand, dig hørte den til!“

Da sukket kongsdatteren igjen og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
Kong Trosteskjeg var min egtemand.“

„Jeg liker sløt ikke,“ sa spillemanden „at du gaar her og ønsker du var gift med en anden. Er ikke jeg god nok til dig?“ Saa kom de til en liten lav hytte. Da sa kongsdatteren:

„Nei se, nei se for et hønsebur!
Hvem bor i det usselig ringe skur?“

„Det er vort hus det,“ svarte spillemanden; „de skal du og jeg bo sammen.“ Kongsdatteren maatte bøie hodet for at komme ind gjennom døren, saa lav var den. „Hvor er tjenestefolkene?“ spurte hun. „Vi bruker ikke slikt noget her,“ svarte fattigmanden; „du faar nok gjøre selv det du vil ha gjort. Tænd nu paa varmen og sæt noget vand paa, saa jeg kan faa noget at leve av; for jeg er baade sulten og træt.“ Men kongsdatteren kunde hverken stille med varmen eller lage mat, og saa maatte fattigmanden selv ta haand i med, for at faa det til at gaa paa en vis. Da de var færdige med sit tarvelige maaltid, gik de til ro; men tidlig næste morgen vækket han hende, og sa at nu maatte hun op og stelle i huset. Saaledes gik et par dage; da hadde de spist op det lille de hadde. „Hør, kone,“ sa manden, „slik kan det ikke gaa længer, at vi bare tærer og ingenting tjener. Du faar til at flette kurver.“ Saa gik han til skogs og skar vidje og bar hjem. Hun tok da til at flette; men kvistene var haarde at stelle med; hun stak sig i de fine fingrene, saa de blev saare og ømme. „Nei, dette nytter ikke,“ sa manden; „du faar heller prøve at spinde; kanhænde det gaar bedre.“ Saa satte hun sig til at spinde; men traaden skar hende i de myke fingrene, saa hun fik blodige saar. „Der ser du,“ sa manden, „du er ikke god til noget arbeide, og med dig er jeg rigtig ilde faren. Jeg faar prøve en liten handel med krukker og lervarer; dem faar du sitte med paa torvet og byde ut tilsalgs.“ — „Aa,“ tænkte hun, „naar det kommer folk fra min fars rike og ser

nig sitte her og sælge krukker, saa blir jeg bare til pot og latter.“ Men det hjalp ikke; hun maatte ta at, skulde hun ikke dø av sult. Første gangen gik et rigtig bra; folk vilde gjerne kjøpe hos denne vakre unge konen; de gav hende det hun vilde ha for varerne sine, og det var mange som gav hende penger og likevel lot krukkerne staa. Nu levde de av et hun hadde tjent, saalænge det varte, og manden kjøpte ind en hel del nyt lertøi. Hun satte sig da ned ved et hjørne paa torvet og stilte varerne op rundt omkring sig. Da kom en fuld husar ridende midt ind mellem krukkerne hendes, saa de gik i tusen stykker. Hun blev rent fortvilet og satte sig til at raate, og var saa ræd at hun visste ikke hvad hun kulde ta sig til. „Aa, hvorledes skal det gaa, naar manden min faar vite dette?“ ropte hun. Hun sprang hjem og fortalte ham ulykken. „Hvor kunde du nu være saa tosset at sætte dig like ved hjørnet med de kjøre sakene!“ sa manden. „Men lat nu være at raate! Jeg visste jo at det ikke nytter at sætte dig i slikt arbeide. Derfor har jeg nu været oppe i kongsgaarden og hørt efter om de ikke hadde bruk for en kjøkkenjente, og de har lovet at ta dig i tjeneste; der faar du kosten frit.“

Saaledes blev kongsdatteren kjøkkenjente; hun kulde gaa kjøkemesteren tilhaande og gjøre det mpleste arbeide. Under sit skjørt hadde hun hængende et par tasker, og i hver av dem bar hun en krukke; de matrestene hun fik, gjemte hun der, for ta dem med sig hjem. Det var det de hadde at leve av. Saa var det en dag stort bryllup i kongsgaarden, for den ældste av kongssønnerne skulde gifte

sig. Fattigkonden stilte sig ved salsdøren og saa ind paa stasen. Lysene blev tændt, den ene gjesten finere end den andre gik ind i salen, og der lyste alt i glans og herlighed. Da tænkte hun med sorg paa sin skjæbne og angret bittert sin stolthet og sit overmod, som hadde fornødret hende saa dybt og ført hende i saa stor fattigdom. Av alle de kostelige retter som blev baaret ut og ind, stak tjeneren en gang imellem noget til hende; det gjemte hun i krukkerne sine, for siden at bære det hjem. Men med én gang kom kongssønnen ind; han var klædd i fløiel og silke og hadde et guld kjæde om halsen. Da han fik se den vakre unge kvinden nede ved døren, tok han hende i haanden og vilde danse med hende. Hun blev forærdet og drog sig tilbake; for hun saa det var kong Trosteskjeg, som hadde fridd til hende, og som hun hadde vist bort med spot. Men det nyttet ikke at hun tred imot; han drog hende ind i salen; men da røk let baandet av som taskerne hendes var bundet i, saa krukkerne faldt ut og gik i stykker, suppen randt paa gulvet, og bollerne kom trillende frem for føtterne hendes. Dette vakte stor latter og moro i salen; men hun, stakkar, var saa skamfuld at hun ønsket sig mange favner under jorden. Hun sprang til døren og vilde fly sin vei; men paa trappen kom en mand efter hende og førte hende tilbake, og da hun saa paa ham, var det ingen anden end kong Trosteskjeg. Han talte venlig til hende og sa: „Du skal ikke være ræd! Jeg er spillemanden, som du har bod sammen med i det sleuset huset. Det var av kjærlighet til dig at jeg klædde dig ut, og husaren som knuste krukkerne for dig, det var mig det ogsaa. Min mening med denne ad-

færd var at bøie dit stolte sind og straffe dig for din overmod.“ Da graat hun bitre taarer og sa: „Jeg har baaret mig stygt ad og gjort dig stor uret, og jeg er ikke værd at være din hustru.“ Men da sa han: „Nu skal du ikke graate og sørge længer. De ondtage er det slut med, og nu vil vi holde bryllup!“ Saa kom kammerjomfruene og klædde hende i brudeklær, og hendes far og alle hans hoffolk kom og ønsket hende til lykke med hendes giftermaal med kong Trosteskjeg, og da blev det fest med glæde og gammen. Jeg skulde bare ønske at du og jeg hadd været med!
